

«ЗАПОБІГТИ, ВРЯТУВАТИ, ДОПОМОГТИ»

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

**«ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ НАДЗВИЧАЙНИХ
СИТУАЦІЙ, РЕАГУВАННЯ ТА ЛІКВІДАЦІЯ ЇХ НАСЛІДКІВ»**

МАТЕРІАЛИ

КРУГЛОГО СТОЛУ (ВЕБІНАРУ)

**Матеріали Круглого столу (вебінару) наукових та науково-педагогічних
працівників закладів вищої освіти України, практичних працівників
підрозділів ДСНС, представників організацій по виконанню робіт
протипожежного призначення, а також колег із зарубіжжя**

НУЦЗ УКРАЇНИ

м. Черкаси

28 лютого 2025 року

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

**МАТЕРІАЛИ
круглого столу (вебінару)**

**«ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ НАДЗВИЧАЙНИХ
СИТУАЦІЙ, РЕАГУВАННЯ ТА ЛІКВІДАЦІЯ ЇХ НАСЛІДКІВ»**

28 лютого 2025 р.
м. Черкаси

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова:

ТОЛОК Ігор Вікторович, ректор Національного університету цивільного захисту України, кандидат педагогічних наук, доцент, лауреат Державної премії України в галузі освіти, Заслужений працівник освіти України.

Заступник голови:

ДОМБРОВСЬКА Світлана Миколаївна, в.о. проректора з наукової роботи, доктор наук з державного управління, професор, Заслужений працівник освіти України

Члени комітету:

ТАРАСОВ Сергій Сергійович, начальник навчально-наукового інституту цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, кандидат наук з державного управління, доцент;

ГУБЕНКО Андрій Олександрович, головний фахівець відділу організації управління інформацією з протимінної діяльності Департаменту заходів протимінної діяльності апарату ДСНС України, кандидат наук з державного управління;

МАКАРОВ Євген Олексійович, заступник начальника кафедри спеціальної підготовки та підводного розмінування навчально-наукового інституту цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, доктор філософії;

МЕЛЕЩЕНКО Руслан Геннадійович, начальник кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт навчально-наукового інституту цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, доктор технічних наук, професор;

ЗЕМЛЯНСЬКИЙ Олександр Миколайович, начальник кафедри управління у сфері цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент;

ЯЩЕНКО Олександр Анатолійович, заступник начальника кафедри управління у сфері цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, кандидат економічних наук, доцент.

Технічний секретар:

СТЕПАНЧУК Сергій Олександрович, старший викладач кафедри спеціальної підготовки та підводного розмінування навчально-наукового інституту цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України

Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, реагування та ліквідація їх наслідків. Матеріали круглого столу (вебінару). – Черкаси: Національний університет цивільного захисту України, 28 лютого 2025. – 207 с.

Організаційний комітет (редакційна колегія) не несе відповідальності за зміст та стилістику матеріалів, представлених у збірнику.

© Національний університет
цивільного захисту України, 2025

ПОРЯДОК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ДСНС ЗАСОБАМИ БРОНЕЗАХИСТУ, ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

Харченко М.О., здобувач вищої освіти, НУЦЗ України

Аветисян В. Г., к.т.н, доц., НУЦЗ України

Повномасштабне вторгнення р.ф. в Україну та запровадження воєнного стану внесли свої корективи під час проведення оперативних дій з гасіння пожеж та ліквідації наслідків НС спричиненими ворожими обстрілами [1]. Перед підрозділами ДСНС постали нові виклики, які потребували оперативного реагування, модифікації, нових алгоритмів дій для ефективної діяльності в надскладних умовах одним з напрямком стало забезпечення особового складу засобами бронезахисту [1].

Особовий склад органів і підрозділів ДСНС, який залучається до виконання завдань за призначенням у зонах можливого ураження вогнепальною та холодною зброєю чи осколковими частками вибухових пристроїв, забезпечується бронежилетами із класом захисту 6 або IV рівнем захисту та бронешоломами із класом захисту 1А або III-A рівнем захисту [2, 3].

Засоби індивідуального бронезахисту в пожежно-рятувальних та аварійно-рятувальних підрозділах ДСНС (крім піротехнічних підрозділів) передаються особовим складом оперативних розрахунків при зміні чергових караулів (змін). Порядок прийому-передачі засобів індивідуального бронезахисту встановлюється керівником підрозділу [3].

Бронежилет – це засіб індивідуального захисту, що забезпечує захист торсу, плечей, шиї і паху людини від куль та осколків. Бронежилет виготовляється у вигляді жилета, який надягається на людину. Він складається з чохла, що поєднує усі елементи бронезахисту, пакету балістичної тканини, спеціальної металевої, керамічної або поліуретанової бронеплити (пластин), а в окремих випадках може мати пакет високомодульних захисних тканин [3].

Вага бронежилету 6 класу захисту або IV рівня захисту залежить від матеріалу бронеплити (пластин) і може перевищувати 20 кг. Безперервний час носіння бронежилету залежить від його маси та метеорологічних умов. Орієнтовна тривалість носіння бронежилетів при температурі від -22 °C до +18 °C та відносній вологості повітря 60% наведено в таблиці [3].

У разі використання особовим складом засобів бронезахисту рекомендується якомога частіше замінювати його на оперативних ділянках для відпочинку та недопущення перевантаження опорно-рухового апарату. У випадку недостатньої кількості особового складу під час гасіння пожежі, ліквідації наслідків НС чи небезпечної події рекомендується, за можливості, зменшити фізичні навантаження шляхом зниження інтенсивності робіт. Наприклад, пожежного, який займався розбиранням конструкцій, на деякий час

призначати підствольником [3].

Бронежилети особового складу чергових караулів (змін) зберігаються на стелажах поруч зі спеціальним захисним одягом або в іншому доступному місці, визначеному керівником підрозділу. Для економії часу під час збору та виїзду оперативного розрахунку за сигналом «Тривога» рекомендується кожному пожежному-рятувальнику під час заступання на чергування здійснити підбір бронежилета за розміром і його регулювання під свою статуру. Правильно підібраним та відрегульованим вважається бронежилет, у якому верхній край передньої бронеплити знаходиться на рівні верхнього краю грудної клітини, а нижній на рівні або трохи нижче сонячного сплетіння, в той час як верхній край задньої бронеплити знаходиться на рівні верхнього краю лопаток пожежного-рятувальника. Бронежилет регулюється та одягається поверх верхнього одягу за сезоном або спеціального захисного одягу для пожежного. Відповідальність за правильне регулювання бронежилета покладається на особу, яка його використовує [3].

Бронешолом із класом захисту 1А або III-A рівнем захисту забезпечує захист голови при падіннях, ударах, від впливу вибухової хвилі, дрібних осколків, пістолетних куль і куль легкої стрілецької зброї. Середня вага бронешолома може становити до 2 кг. Враховуючи, що бронешолом не призначений для захисту голови, органів дихання і зору від впливу полум'я та високих температур, слід в обов'язковому порядку використовувати термостійкі підшоломники для зменшення ризику отримання опіків обличчя під час гасіння пожеж та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій [3].

Бронешоломи особового складу чергових караулів зберігаються поруч з бронежилетами. Під час заступання на чергування особовий склад має провести регулювання бронешоломів при одягнених термостійких підшоломниках.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дії підрозділів ДСНС України в умовах воєнного стану: начальний посібник / за загальною редакцією Мирослава Ковалю. Львів: ЛДУБЖД, 2023. 306 с.

2. Наказ ДСНС № 349 від 29.03.2024 року. НОРМИ забезпечення речовим майном і табельної належності, витрат і термінів пожежно-рятувальної та аварійно-рятувальної техніки, експлуатації пожежно-рятувального, технологічного і гаражного обладнання, інструменту, індивідуального оснащення та спорядження, ремонтно-експлуатаційних матеріалів, меблів та інвентарю підрозділів ДСНС України та установ і організацій сфери управління ДСНС

3. Наказ ДСНС України № НС-375 від 02.04.2024 року. Рекомендацій про особливості виконання органами управління та підрозділами ДСНС завдань за призначенням у населених пунктах і на територіях під час збройної агресії.

фондосховищах музеїв

Касяненко М.О., Сенчихін Ю.М. Особливості безпеки проведення аварійно-рятувальних та ремонтно відновлювальних робіт під час надзвичайних ситуацій	50
Присяжнюк В.В., Семичасівський С.В., Якіменко М.Л., Осадчук М.В., Свірський В.В. Щодо нових норм оснащення переносними вогнегасниками колісних транспортних засобів	52
Коханенко В.Б. Забезпечення надійності пожежних автоцистерн під час виконання дій за призначенням	54
Неклонський І.М. Щодо термінів та ефективності пошуково-рятувальних робіт під час ліквідації наслідків ураження будівель і споруд ракетними ударами	56
Лесько А.С., Кулаков О.В. Дослідження ефективності осадження хімічно небезпечних газів дрібнодисперсним потоком води	58
Маковесв А.М., Сенчихін Ю.М. Характеристика засобів гасіння та їх вплив на тактичні можливості підрозділів	60
Остапов К.М. Особливості застосування геофона для пошуку постраждалих при руйнуванні будівель	62
Олійник В.В., Басманов О.Є. Охолодження водою резервуара з горючою рідиною в умовах пожежі	64
Мельниченко А.С. Визначення, характеристики та сертифікаційні вимоги до статичних мотузок за стандартом EN 1891	66
Остапов К.М. Особливості первинного огляду постраждалих при руйнуванні будівель	68
Демченко О.М., Карась І.М. Моделювання та прогнозування надзвичайних ситуацій	70
Мельниченко А.С., Методика проведення динамічних випробувань статичних мотузок та їх сертифікаційні вимоги	73
Черкашин О.В., Бутурлимов Д.Г. Сучасні підходи до організації безпеки особового складу пожежно-рятувальних підрозділів в умовах воєнного стану	75
Астапова Д.М., Вайда Т.С. Забезпечення особистої безпеки працівників поліції під час несення служби в екстремальних умовах надзвичайної ситуації природного походження (на прикладі зсувів ґрунту)	77
Мельниченко А.С. Класифікація статичних мотузок та методи їх сертифікації відповідно до стандарту EN 1891	80
Черкашин О.В., Малютін О.А. Підвищення ефективності ведення оперативних дій в умовах воєнного стану за рахунок покращення конструктивних елементів пожежно-рятувальних автомобілів	82
Шевченко С.М., Вороніна Я.Д. Проблемні питання матеріально-технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт під час військового стану у Донецькій області	84
Демент М.О. Встановлення та використання рятувальної треноги для порятунку постраждалого з колодязя	86
Присяжнюк В.В., Семичасівський С.В., Якіменко М.Л., Осадчук М.В., Свірський В.В. Про сучасні європейські класифікаційні вимоги до пожежних та аварійно-рятувальних автомобілів	88
Харченко М.О., Аветисян В.Г. Порядок забезпечення особового складу ДСНС засобами бронезахисту, та їх використання за призначенням	90
Шевченко С.М. Використання потрійного гака для проведення аварійно-рятувальних робіт	92